

Folkhälsomyndigheten
PUBLIC HEALTH AGENCY OF SWEDEN

Vägen mot genomförandet av Agenda 2030 i Sverige

Mötesplats social hållbarhet 5 december 2016

Johan Carlson, gd Folkhälsomyndigheten

Agenda 2030 för en hållbar utveckling

- People
- Planet
- Prosperity
- Peace
- Partnership

De 17 globala målen

Tre mål med koppling till jämlik hälsa

God hälsa och välbefinnande

Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar

Jämställdhet

Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt

Minskad ojämlikhet

Minska ojämlikheten inom och mellan länder

svenska

Tre mål med koppling till jämlik hälsa

Folkhälsopolitiken

Skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen (riksdagsbundet)

Jämställdhetspolitiken

Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma förutsättningar för en god hälsa samt erbjudas vård och omsorg på lika villkor.

Regeringens samlade politik

Sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation

En god hälsa är en integrerad del av en hållbar utveckling

- Ett skifte: En god hälsa är nu tydligt en del av en hållbar utveckling.
- En god hälsa är en förutsättning för och ett nödvändigt utfall av en hållbar samhällsutveckling, såväl socialt som ekonomiskt
- Agenda 2030 är ett nytt ramverk som underlättar och stödjer ett sektorsövergripande arbete på alla nivåer i samhället

HIGH-LEVEL POLITICAL FORUM ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT

“Eradicating poverty and promoting prosperity in a changing world”

- High-Level Political Forum on Sustainable Development är FN:s plattform för uppföljning av Agenda 2030 och de globala målen
- Nästa forum kommer att hållas i juli 2017 och fokusera på mål 1, 2, **3**, 5, 9, and 14.
- Sverige har frivilligt anmält sig för att rapportera till 2017 års forum tillsammans med 27 andra länder
- **Folkhälsomyndigheten räknar med att få i uppdrag att bidra med underlag till den svenska rapporteringen**

Den svenska organisationen för genomförande

"Regeringens ambition är att Sverige ska vara ledande i genomförandet av Agenda 2030. Agendan och de 17 målen ligger i stora delar i linje med de mål som riksdagen fastställt inom olika politikområden." Civilminister Ardalan Shekarabi.

- I mars 2016 tillsatte regeringen en delegation för att stödja genomförandet av Agenda 2030 för att uppnå de globala målen
- Alla statsråd i regeringen är ansvariga för genomförandet av Agenda 2030 inom sina respektive ansvarsområden

Delegationens uppdrag

- Ta fram en handlingsplan i samråd med samtliga berörda parter
- Förankra Agenda 2030 genom en bred dialog
- Lämna förslag till digitala lösningar som kan användas för att sprida kunskap, goda exempel och information mellan olika aktörer

Delegationens tolkning av direktiven är att det är två perspektiv som lyfts fram, dels ett vertikalt styrnings- och ledningsperspektiv, dels ett horisontellt perspektiv som bygger på förankring och gemensamt ägandeskap samt ett brett deltagande och dialog.

Frågor som lyfts av delegationen

- Kartläggning och analys av var Sverige befinner sig idag i och vad som ytterligare krävs för att nå de globala målen
- Nära dialog med angränsande utredningar, som Kommissionen för jämlik hälsa, är en viktig del av det kommande arbetet
- **Kommuner och landsting har en central roll, och viktiga erfarenheter, i arbetet för en hållbar utveckling**
- Relevant och tillförlitlig uppföljning av agendans mål och delmål är avgörande för att nå framgång och skapa delaktighet
- Kommunikation

Kommunernas särskilda roll

”De globala målen berör ett stort antal områden som svenska kommuner och landsting redan arbetar aktivt med, till exempel folkhälsofrågor, klimat- och miljö, en effektiv och hållbar offentlig upphandling och demokratisk samhällsstyrning på alla nivåer.” Delrapport från Agenda 2030-delegationen 2011-11-01, s. 17

- Som ett led i det arbetet på lokal och regional nivå krävs fortsatt arbete med integrering av de tre dimensionerna av hållbarhet
- Delegationen avser att bl.a. genom kommundialogerna fånga upp det engagemang som finns och det arbete som pågår, samt stimulera vidareutveckling.

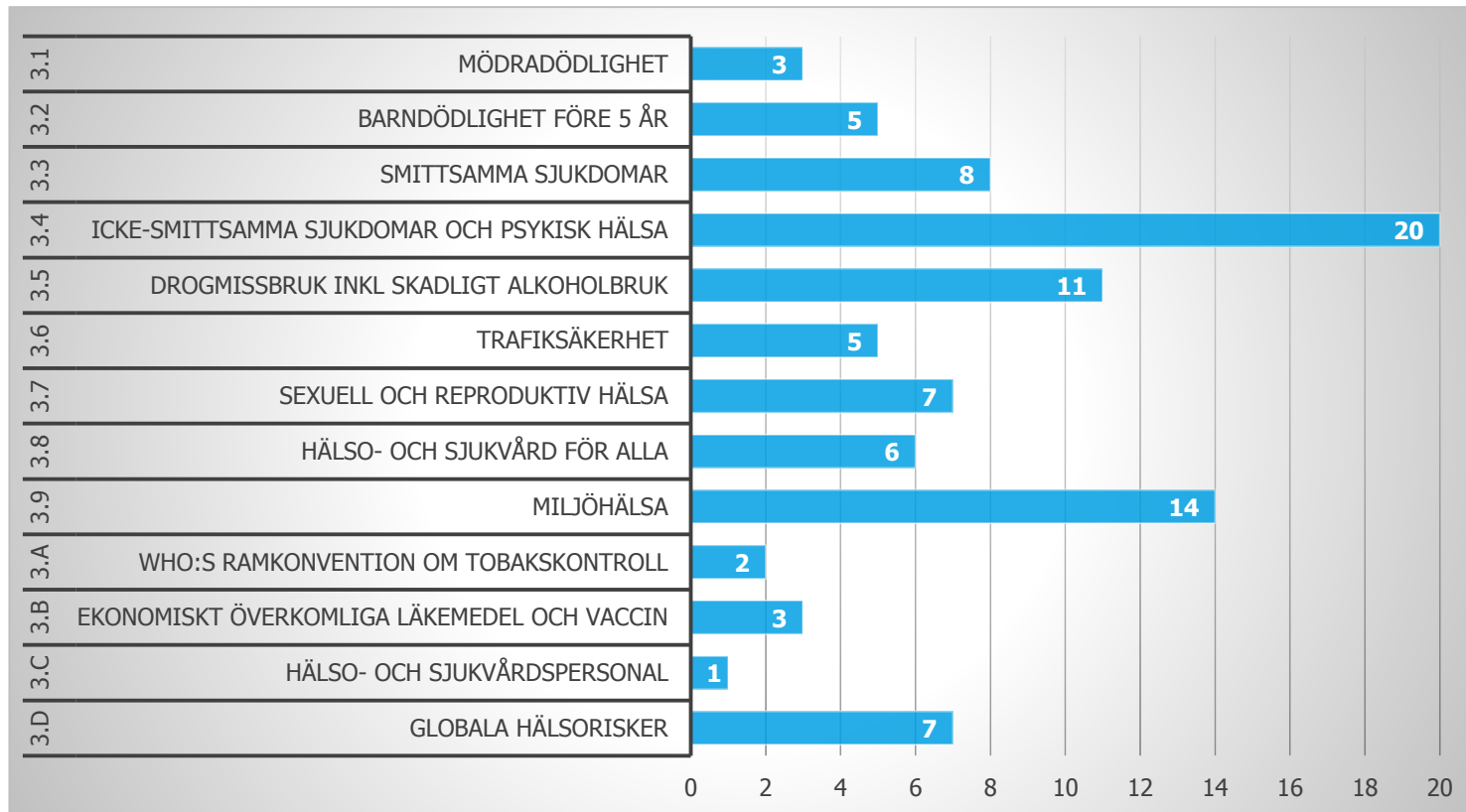
Delegationens reviderade tidplan

- 86 statliga myndigheter redogjorde i augusti 2016 för hur deras verksamhet förhåller sig till Agenda 2030
- Sektorsvisa dialoger med "alla andra" under hösten 2016 i syfte att få en bild av vad som redan pågår
- Tvärsektoriella dialoger under våren 2017 i syfte att tolka och omsätta målen i den nationell kontexten
- Redovisning av översiktlig handlingsplan i maj 2017 (framflyttad, skulle egentligen ha varit med i redan novemberrapporten)
- Kompletteras och förtydligas med åtgärder under 2018
- Delegationen verksam till våren 2019

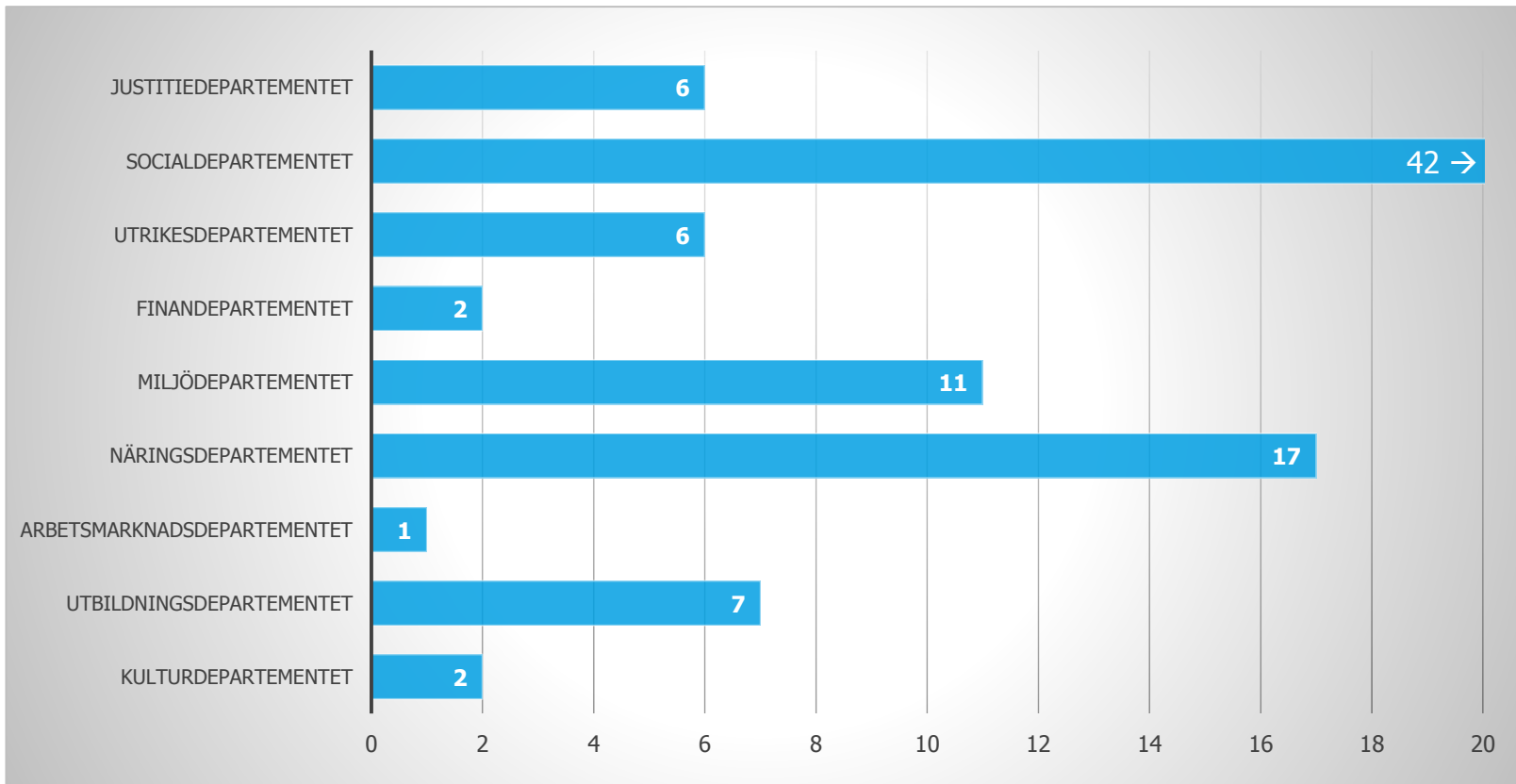
Hälsa i uppdraget om Agenda 2030

- 86 statliga myndigheter redogjorde i augusti 2016 för hur deras verksamhet förhåller sig till Agenda 2030
- Över 30 av 60 centrala myndigheter rapporterade mot mål 3
 - Länsstyrelserna samt universitet och högskolor inte inräknade (→ 60, inte 86)
- Myndigheterna representerar nio av tio departement
 - Topp tre: Social, Näring (inklusive bostäder, transporter och livsmedel), Miljö
- Detta öppnar ett nytt fönster för att arbeta med hälsa i alla politikområden – men jämlikhetsperspektivet måste bevakas

Myndigheterna rapporterar på alla delmål under mål 3

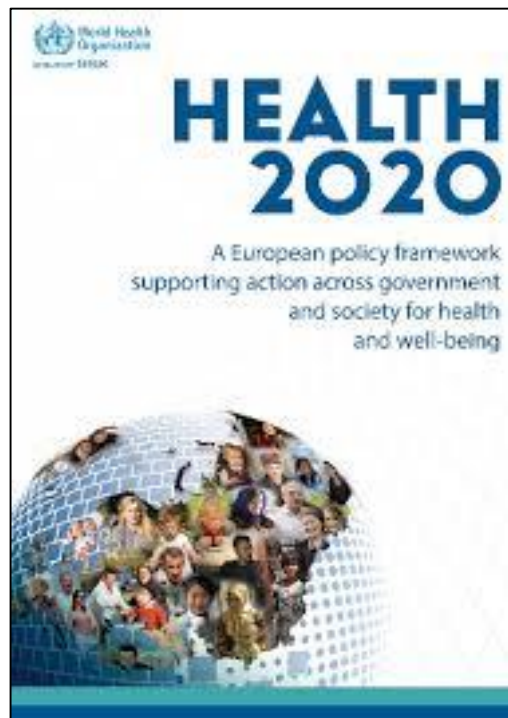
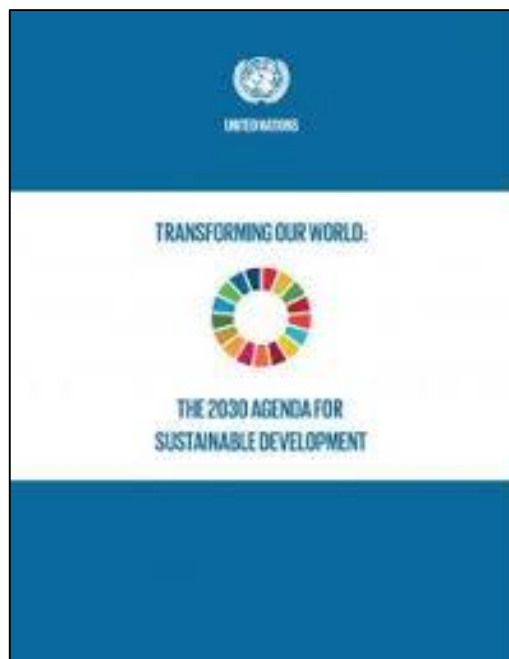
Myndigheterna sorterar under nio av tio av regeringens departement

En god folkhälsa är inte bara mål 3

- Många myndigheter har rapporterat direkta bidrag till mål 3
 - Exempelvis Försäkringskassan, Läkemedelsverket, Socialstyrelsen, Livsmedelsverket, MSB och Trafikverket
- Andra att de har ansvar för bestämningsfaktorer för mål 3
 - Boverket och en hållbar samhällsplanering
 - Jordbruksverket och bidraget till friluftslivet
- Andra rapporterar ett visst direkt bidrag till mål 3 men har inte lyft att deras verksamhet är en viktig bestämningsfaktor för mål 3
 - Arbetsförmedlingen, tar upp droger på arbetsplatsen när det gäller mål 3
 - Skolverket, tar upp elevhälsan när det gäller mål 3
- Andra har inte alls rapporterat på mål 3 men deras verksamhet är en bestämningsfaktor för mål 3
 - Diskrimineringsombudsmannen och Kronofogden

Folkhälsomyndigheten och Agenda 2030

Regeringens proposition 2002/03:35

Mål för folkhälsan

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Härspund den 19 december 2002

Göran Persson

Morgan Johansson
(Socialdepartementet)

Prop.
2002/03:35

Propositionens huvudsakliga innehåll

För att förbättra folkhälsan och minska skillnaderna i hälsa mellan olika grupper i befolkningen lämnar regeringen i denna proposition förslag till ett övergripande nationellt folkhälsomål som involverar ett stort antal politiskområden i folkhälsoarbetet. Det övergripande målet föreslås vara att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Det är särskilt angeläget att folkhälsan förbättras för de grupper i befolkningen som är mest utsatta för ohälsa.

Folkhälsoarbetets fokus är de samhällsfaktorer som påverkar folkhälsan. Det politiska ansvaret för dessa är fördelat mellan olika sektorer och nivåer i samhället. Ett samlat folkhälsoarbete förutsätter därför aktiva insatser av flera samhällsaktörer och inom flera politiskområden. Regeringen föreslår i denna proposition elva målområden och anger inom vilka politiskområden det är betydelsefullt att regeringen sätter upp mer detaljerade mål för att det övergripande folkhälsomålet skall nås. Vidare föreslås en ordning för hur uppföljningen skall gå till som möjliggör ett samlat grepp om de insatser som görs eller som behöver göras för att folkhälsan skall förbättras. Folkhälsan är av stor betydelse för samhällsutvecklingen och insatserna för en bättre folkhälsa bör ingå som en viktig del i arbetet för en utjämnad tillväxt, en god välfärd och ett ekologiskt hållbart Sverige. Regeringen kommer regelbundet att i en skrivelse till riksdagen redovisa folkhälsans utveckling i befolkningen och de åtgärder som vidtas för att förbättra denna.

För kommuner, landsting, frivilligorganisationer och andra aktörer visar målområdena på hur de egna verksamheterna kan inordnas i arbetet för att nå det övergripande målet samtidigt som de ger vägledning i arbetet med att formulera mer preciserade delmål på olika nivåer. Regeringen vill betona att detta inte alltid handlar om att formulera nya

1

Folkhälsomyndigheten och Agenda 2030

Folkhälsopolitiken

Skapa samhällliga
förutsättningar för en god
Hälsa på lika villkor för
hela befolkningen

Folkhälsomyndigheten
PUBLIC HEALTH AGENCY OF SWEDEN

Tack!

